

Middelen tegen vlooien en teken bij hond en kat

Honden- en kattenliefhebbers opgelet! Je hebt het beste voor met je huisdier, maar wist je dat synthetische antivlooien- en antitekenmiddelen allerlei ongewenste problemen veroorzaken voor de biodiversiteit? Vanuit de zorg voor ons landschap deelt SLG kennis over de gevaren en effecten van deze middelen voor insecten maar biedt ook alternatieven.

Wat zijn antivlooien- en antitekenmiddelen?

Het zijn in de regel zeer sterk werkende synthetische middelen tegen insecten en mijten die in zeer kleine hoeveelheden schadelijk zijn voor alle insecten zoals bijen, hommels, zweefvliegen, mieren en andere geleedpotige organismen zoals spinnen. Deze middelen worden als diergeneesmiddel voor de behandeling van dieren aangeboden

Een voorbeeld: de dosis *imidacloprid* die voor de behandeling van een hond van 10 tot 20 kg geadviseerd wordt, heeft de potentie 34 miljoen bijen te doden!

Het merendeel van deze middelen is dermate giftig, dat ze in de land- en tuinbouw ter bestrijding van insectenplagen inmiddels verboden zijn.

De autoriteit die over de toelating gaat (de EMA) is er altijd vanuit gegaan dat de middelen geen invloed op het milieu zouden hebben. Dat uitgangspunt is echter achterhaald, mede door het grote aantal huisdieren in Nederland. Naar schatting zijn er 1,5 miljoen honden en 4 miljoen katten in Nederland.

Langdurige invloed op ons milieu

Bij honden en katten worden synthetische diergeneesmiddelen vaak preventief tegen vlooien en teken ingezet. Het gaat bij deze middelen om zeer gevaarlijke insecticiden met een groot milieurisico. Behandelde dieren belasten het milieu langdurig met deze voor insecten en andere organismen zeer giftige stoffen. Het gebruik van deze middelen dient dus sterk te worden ontmoedigd.

Verspreiding in het milieu

De aanwezigheid van deze middelen is met het blote oog niet zichtbaar. Ze verspreiden zich via uitwerpselen, urine en haren van je hond in het milieu. Zwemmende honden bijvoorbeeld verspreiden deze middelen in plassen, sloten, beken en poelen.

Afvalwater en planten

In recent onderzoek is aangetoond dat middelen tegen vlooien en teken vaak in afvalwater van rioolwaterzuiveringsinstallaties aanwezig zijn en ook in paardenbloemen in vrijwel alle parken in Nederland. De gevonden concentraties maken het aannemelijk dat deze middelen een ernstig negatief effect hebben op insecten in parken, groenstroken, bermen en natuurgebieden.

Gevaren voor je huisdier

Er zijn diverse goed onderbouwde rapporten en ervaringen van eigenaren die aangeven dat veel huisdieren ziek worden: o.a. van de behandeling met antiparasitaire middelen en er zelfs aan dood kunnen gaan.

Voorkomen en bestrijden van teken en vlooien op een natuurlijke manier

Uiteraard zijn preventieve maatregelen altijd beter dan optreden achteraf.

Maatregelen ter voorkoming van vlooien en teken:

- Honden en poezen regelmatig kammen met de vlooienkam. Zorg er wel voor dat de uitgekamde insecten niet van de kam afvallen en ze alsnog gaan overleven
- Geen vaste vloerbedekking leggen waar ongedierte zich zeer goed in kan verbergen
- Was regelmatig dekens of kussens waarop het dier vaak ligt
- Regelmatig zuigen of vegen om eventuele parasieten en hun eieren te verwijderen
- Voedsel aanbieden met antiparasitaire eigenschappen met bijvoorbeeld (fijngemalen) knoflooktabletjes of andere geneeskrachtige planten. Langzaam tot maximale dosering opbouwen.
- Regelmatig behandelen van de haren met etherische oliën eventueel vermengd met appelazijn. Deze zijn te koop bij vele dierenwinkels. Let op, niet alle etherische oliën zijn geschikt voor de behandeling van katten
- Controleer het dier regelmatig op teken en verwijder ze eventueel met een tekentang

Maatregelen om vlooien en teken te bestrijden:

- De vlooienkam kan ook curatief worden gebruikt om besmettingen te verwijderen
- Regelmatig stofzuigen
- Regelmatig aanbieden van knoflooktabletjes door de voeding (al of niet fijngemalen) of andere voedingssupplementen. Langzaam tot maximale dosering opbouwen. Knoflooktabletjes zijn te koop bij dierenwinkels.
- Behandelen van de haren met etherische oliën (te koop bij dierenwinkels). Let op, niet alle etherische oliën zijn geschikt voor de behandeling van katten

Hetzelfde geldt voor tuinen waar behandelde katten rondlopen en voor waterlichamen waarop het water van rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt geloosd. De ecologische normen voor insecticiden, die ook als diergeneesmiddel worden toegepast (zoals *fipronil*, *imidacloprid*, *permethrin* en andere stoffen), worden er ruim overschreden.

Niet zichtbare effecten

Kleine concentraties van deze antiparasitaire middelen kunnen de voortplanting en gezondheid van veel organismen verstoren. Ze vormen zo een onzichtbare bedreiging voor veel kleine organismen die een essentieel deel zijn van de voedselketen, zowel op het land als in het water. Het water kan er zeer helder uitzien, maar microgrammen van deze stoffen kunnen het ecosysteem ernstig verstoren. Het gaat dan om verstoring van evenwichten met als gevolg dat bepaalde insecten, zoals bijvoorbeeld vlinders, verdwijnen en andere organismen juist een plaag worden. Naar de gevolgen hiervan is nog weinig onderzoek gedaan.

Meest gebruikte synthetische middelen
Fipronil, *imidacloprid*, *permethrin*, *fluralaner* (en andere -laners), *pyriproxyfen*, *propoxur* en *flumethrin*.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
026 3537444
info@slgelderland.nl | slgelderland.nl

   @SLGelderland

Meer informatie

Meer informatie over het bestrijden van vlooien en teken bij hond en kat vind je in onze kennisbank op slgelderland.nl

Tekst

Jelmer Buijs, Bujs Agro-Services
Margriet Mantingh/PAN-NL

Beeldmateriaal

Henk van den Burg en Natasha Nozdrina

Wij zijn een erkend goed doel, steun ons

**zorg voor
ons landschap**